

Siniša Brlas
Miroslav Venus

PROGRAM

„Kako ne prokockati mladost i budućnost”

(provedba u 2024. godini)

Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“
Virovitičko-podravske županije

Ministarstvo
zdravstva

Naziv programa:

„Kako ne prokockati mladost i budućnost“

Provoditelj:

Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije

Partneri:

Udruženje klubova liječenih alkoholičara Slatina, Udruženje klubova liječenih alkoholičara „Virovitica“, Klub liječenih alkoholičara Pitomača

Suradnici:

odgojno-obrazovne ustanove u Virovitičko-podravskoj županiji, Veleučilište u Virovitici, stručnjaci pojedinci

Program se provodi uz financijsku potporu Ministarstva zdravstva Republike Hrvatske

Vrijeme provedbe prvog dijela programa:

od 1. siječnja do 31. prosinca 2024. godine
(program se provodi od 2024. do 2026. godine)

Pripremili:

Siniša Brlas, prof. psih. i spec. klin. psih. (voditelj programa)
prim. dr. sc. Miroslav dr. Venus (za nakladnika)

Nakladnik:

Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije

Stručni recenzent:

prof. dr. sc. Josip Burušić

Lektorica:

Nikolina Ljekaj, mag. philol. croat.

Virovitica, prosinac 2024.

Ministarstvo
zdravstva

Publikacija je tiskana uz financijsku potporu Ministarstva zdravstva Republike Hrvatske u okviru programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“. Ministarstvo zdravstva ne odgovara za sadržaj materijala.

Ciljevi programa

Globalni cilj:

Osnaženi samozaštitni kapaciteti mladih u Virovitičko-podravskoj županiji u prevenciji ovisnosti i ponašajnih ovisnosti i afirmaciji zdravlja te osnaženi kapaciteti indicirane prevencije ponašajnih ovisnosti.

Specifični ciljevi:

1. Mladi specifično educirani o rizicima prekomjernog vremena u virtualnom prostoru, igranja igara na sreću i kockanja na ponašanje te o povezanosti kockanja i razvoja ovisnosti.
2. Mladi osnaženi i motivirani u samozaštitnim ponašanjima osvješćivanjem rizika od igara na sreću i podrškom u samokontroli usmjerenoj izbjegavanju rizika od kockanja i prekomjernog igranja videoigara.
3. Osnažena indicirana prevencija problematičnog i patološkog kockanja osnivanjem Kluba liječenih ovisnika o kocki.
4. Osnažena međusektorska suradnja u prevenciji i suzbijanju ovisnosti između zdravstvenih i odgojno-obrazovnih ustanova te organizacija civilnog društva u Virovitičko-podravskoj županiji.
5. Mobilizirani lokalni resursi kako bi se povećala svijest o važnosti očuvanja zdravlja.
6. Mladi motivirani volontirati i afirmirati zdrave životne stilove kvalitetnijim pristupom organizaciji slobodnog vremena odabirom socijalno prihvatljivih i njihovoj dobi primjerenih sadržaja u slobodno vrijeme.

Tijek provedbe aktivnosti

Siječanj - rujan 2024.

- **Koordinacija stručnjaka za izradu publikacije i partnera i suradnika za provedbu preventivnih aktivnosti među mladima**

Formiranje autorskog i suradničkog tima za rad na publikaciji „Kako ne prokockati mladost i budućnost” i motiviranje dionika međusektorske suradnje za sudjelovanje u programu. Dogovoreni su suradnja dionika u programu, zadaće i hodogram aktivnosti u programu.

Listopad 2024.

- **Pisanje autorskih tekstova za publikaciju „Kako ne prokockati mladost i budućnost”**

Autori tekstova u publikaciji su:

doc. dr. sc. Davor Bodor, dr. med., specijalist psihijatar

Siniša Brlas, profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije

prim. dr. sc. Sanea Mihaljević, dr. med., specijalist psihijatar

prof. dr. sc. Neven Ricijaš

prim. dr. sc. Miroslav Venus, dr. med., specijalist epidemiolog

Urednik publikacije je Siniša Brlas, profesor psihologije i specijalist kliničke psihologije.

- **Nabavka opreme potrebne za provedbu prvoga dijela programa**
- **Objavljen javni poziv za sudjelovanjem u izradi 16. izmijenjenog i dopunjenog izdanja vodiča o slobodnom vremenu mladih „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“**

Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije javnim je pozivom 23. listopada 2024. godine pozvao zainteresiranu javnost (pojedince, udruge i ustanove) da svojim prijedlozima doprinesu 16. izdanju vodiča. Svi zainteresirani pozvani su pregledati posljednje (prošlogodišnje) izdanje vodiča koje je dostupno na www.zzjvzp.hr, te svoje prijedloge za izmjenama i dopunama u tekstualnom i slikovnom obliku (što kraći opis aktivnosti, kontakti i jednu ili dvije fotografije ove aktivnosti) dostaviti na adresu elektroničke pošte: iskoristidanuvpz@zzjvzp.hr. Krajnji rok za dostavu prijedloga bio je ponedjeljak 4. studenoga 2024. godine. Urednici

publikacije nakon toga su odlučivali o primjerenosti uvrštavanja sadržaja u vodič.

Studen 2024.

- **Lektoriranje autorskih tekstova za publikaciju „Kako ne prokockati mladost i budućnost” i recenziranje publikacije**

Stručni recenzent: prof. dr. sc. Zoran Zoričić, dr. med., specijalist psihijatar
Lektorica: Nikolina Ljekaj, mag. philol. croat.

- **Grafičko oblikovanje i priprema za tisak publikacije „Kako ne prokockati mladost i budućnost”**

- **Grafičko oblikovanje i priprema za tisak plakata „Kako ne prokockati mladost i budućnost”**

- **Ažuriranje, lektura i stručna recenzija 16. izdanja vodiča „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“**

U ažuriranju vodiča nakon prikupljenih podataka sudjeluju volonteri (učenici) i zainteresirana javnost koja je bila pozvana na sudjelovanje javnim pozivom

u medijima te urednici (pedagoginja, psiholog i liječnik epidemiolog). Vodič je po ažuriranju recenzirao sveučilišni profesor iz područja društvenih znanosti, a lektorirala ga je stručnjakinja za hrvatski jezik.

- **Grafičko oblikovanje i priprema za tisak 16. izdanja vodiča „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“**

Prosinac 2024.

- **Tisak publikacije i plakata „Kako ne prokockati mladost i budućnost“**

Publikacija je u tiskanom obliku namijenjena učenicima 2. razreda srednjih škola, a plakat je namijenjen svim osnovnim i srednjim školama u Virovitičko-podravskoj županiji i Veleučilištu u Virovitici.

- **Tisak 16. izdanja vodiča „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“**

Vodič je u tiskanom obliku namijenjen učenicima 7. razreda osnovnih škola u Virovitičko-podravskoj županiji i studentima prve godine Veleučilišta u Virovitici, a svima ostalima dostupan je u elektroničkom obliku.

- **Provedba edukacije dionika u programu**

U petak, 13. prosinca 2024. godine, u učionici Zavoda za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravske županije provedena je edukacija dionika za provedbu aktivnosti u programu. Edukaciji su bili nazočni voditelji školskih preventivnih programa iz odgojno-obrazovnih ustanova (suradnika) te organizacija civilnog društva (partnera).

Edukatori su bili:

prof. dr. sc. Neven Ricijaš

Redoviti profesor na Odsjeku za poremećaje u ponašanju Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, specijaliziran je za rizična ponašanja djece i mladih, maloljetničku delinkvenciju te bihevioralne ovisnosti.

doc. dr. sc. Davor Bodor

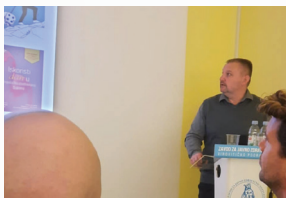
Specijalist psihijatar, subspecijalist za alkoholizam i druge ovisnosti iz Klinike za psihijatriju Sveti Ivan u Zagrebu, uže usmjeren na liječenje problematičnih i patoloških kockara.

Ljiljana Lukačević. mr. spec. kliničke psihologije

Profesorica psihologije i specijalistica kliničke psihologije, radi u Općoj bolnici Nova Gradiška, predsjednica Udruge "Pozitiva" za promicanje kvalitete života i mentalnog zdravlja te prevenciju ovisnosti i nasilja.

Tomislav Mišetić, dipl. menadžer sigurnosti

Predsjednik Udruge za borbu protiv ovisnosti "NE-OVISNOST" iz Osijeka koja se dulje od 20 godina bavi psihosocijalnom rehabilitacijom i resocijalizacijom ovisnika o drogama, alkoholu i kockanju.

- **Evaluacijska analiza**

Rezultati evaluacijske analize provedene edukacije prikazani su dalje u ovoj publikaciji u poglavlju o evaluaciji.

- **Vanjska evaluacija programa**

Vanjsku je evaluaciju programa provodio, kao i prethodnih godina, sveučilišni profesor, stručnjak za metodologiju društvenih i srodnih istraživanja i projekata iz Instituta društvenih znanosti „Ivo Pilar“ u Zagrebu. Izvadak iz vanjske evaluacije je dalje u publikaciji.

- **Izrada završne publikacije o prvoj godini provedbe programa (pisanje, lektoriranje i recenziranje publikacije te grafičko oblikovanje i tisak)**

Na kraju provedbe aktivnosti u programu za 2024. godinu izrađena je ova završna publikacija o programu. Podaci o autorima, recenzentu i lektorici nalaze se u impresumu publikacije.

Evaluacija aktivnosti

1. Evaluacija edukacije dionika u programu

Sudionici su na skali od 1 do 5 ocjenama kao u školi ocijenili dolje navedeno (izražene su srednje vrijednosti (M) njihovih procjena, uzorak je N=29):

	M
Potreba edukacije o ponašajnim ovisnostima mladih	4,93
Organizacija edukacije	4,86
Količina dobivenih informacija u edukaciji	4,83
Razumljivost predavača	4,86
Zanimljivost predavača	4,86
Korisnost saznanja dobivenih u edukaciji za budući rad	4,76

Prijedlozi i primjedbe: izvrsni predavači, zanimljivo i korisno, edukacije organizirati češće, više prikaza slučajeva.

2. Vanjska evaluacija aktivnosti u prvoj godini provedbe programa (izvadak)

Vanjski evaluator prof. dr. sc. Josip Burušić je napisao:

(...) Program je strukturiran višeslojno i obuhvaća jedan opći cilj i veći broj specifičnih ciljeva. (...) Odvijanje programskih aktivnosti slijedilo je radni plan projekta te je nositelj ispunio radnim planom postavljene aktivnosti. Prema postavljenom radnom planu programa, značajan dio prvih aktivnosti bio je usmjeren na sveobuhvatne pripreme i planiranje projektnih aktivnosti. Kako je riječ o trogodišnjem prihvaćenom programu, takav pristup je u potpunosti očekivan jer je bilo potrebno detaljno operacionalno raditi plan aktivnosti. (...) Program „Kako ne prokockati mladost i budućnost“, koji je nositelj programa uspješno osmislio i prijavio na program financiranja Ministarstva zdravstva Republike Hrvatske, ima važnih utjecaja i posljedica na temeljnu djelatnost Zavoda. Njime je ostvaren kontinuitet ranijih vrlo zapaženih, znanstveno i stručno relevantnih programskih i projektnih djelatnosti Zavoda. Također, njime je osigurana sadašnja i buduća planirana suradnja Zavoda s nizom ustanova i stručnjaka u području zaštite i prevencije zdravlja u lokalnoj zajednici, što spada u neke od temeljnih djelatnosti Zavoda kao integrirajuće ustanove unutar Virovitičko-podravске županije. I na kraju, iznimno bitno, programom je osigurana sustavnost aktivnosti jer su sve aktivnosti koje su iskazane kroz opći i šest specifičnih ciljeva, predviđene kroz dulji niz godina. (...) Sagledavajući i vrednujući sve dostupne informacije o organizaciji i provedbi programa „Kako ne prokockati mladost i budućnost“ čiji je nositelj Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“ Virovitičko-podravске županije, a provodi se i uz financijsku potporu Ministarstva zdravstva Republike Hrvatske, moguće je zaključiti kako je program u ovoj početnoj fazi provedbe ostvario postavljeni radni plan te dosegao ciljeve kao dio ukupnih trogodišnjih ciljeva ovog programa. U naredne dvije godine, koliko je predviđeno trajanje programskih aktivnosti, obogaćivanjem i širenjem aktivnosti moguće je očekivati potpuno ostvarenje svih ciljeva.

Aktivnosti partnera

Aktivnosti partnerskih organizacija u ovom izvještajnom razdoblju osnažile su lokalnu umreženost civilnog i zdravstvenog sektora kao nužne pretpostavke partnerskog odnosa u provedbi programiranih aktivnosti. Partnerstvo se uspješno održalo i osnažilo se u dosadašnjem tijeku provedbe programa. Koordinacija je bila primjerena zahtjevima suradnje, a suradnja je jasno artikulirana i korektno se razvijala u dosadašnjem tijeku provedbe programa. Partneri su osnaženi i u tehničkom i u organizacijskom smislu za provedbu aktivnosti u okviru sporazuma o suradnji.

Zaključno o ostvarenim ciljevima programa u tekućoj godini

U dosadašnjem tijeku provedbe programa provedena je organizacijska i međusektorska koordinacija partnera i suradnika, dakle motivirani su partneri i suradnici za sudjelovanje u programu i osnažena je partnerska suradnja za provedbu aktivnosti. Osnažena je međusektorska suradnja u prevenciji i suzbijanju ovisnosti između zdravstvenih i odgojno-obrazovnih ustanova (suradnika) te organizacija civilnog društva (partnera), mobilizirani su lokalni resursi kako bi se povećala svijest o važnosti očuvanja zdravlja, a mladi su motivirani volontirati i afirmirati zdrave životne stilove kvalitetnijim pristupom organizaciji slobodnog vremena odabirom socijalno prihvatljivih i njihovoj dobi primjerenih sadržaja u slobodno vrijeme (uključivanjem u izradu 16. izdanja vodiča „Iskoristi dan u Virovitičko-podravskoj županiji“). Na ovaj su način obuhvaćeni 4., 5. i 6. specifični cilj. Također su educirani dionici u programu te su stvoreni organizacijski i tehnički preduvjeti za početak edukacije mladih i ostalih u sljedećoj godini provedbe programa. Program je medijski promoviran u lokalnoj zajednici.

Izvadak iz stručne recenzije publikacije

(...) Publikacija donosi nekoliko cjelina – prikaz općih i specifičnih ciljeva programa, prikaz aktivnosti tijekom mjeseci odvijanja programa, prikaz aktivnosti partnera na projektu te donosi opće informacije o nositeljima i partnerima uključenim u provedbu programa. Publikacija je pisana vrlo jasno, ciljano i jezgrovito. Namijenjena je upravo brzom i preglednom informiranju o provedbi programskih aktivnosti te svojom detaljnošću služi kao oblik dokumentiranja brojnih aktivnosti koje su organizirane i poduzete. (...)

Zagreb, 10. prosinca 2024.
prof. dr. sc. Josip Burušić

PROGRAM

„Kako ne prokockati mladost i budućnost“

(provedba u 2024. godini)

Zavod za javno zdravstvo „Sveti Rok“
Virovitičko-podravske županije

Ministarstvo
zdravstva